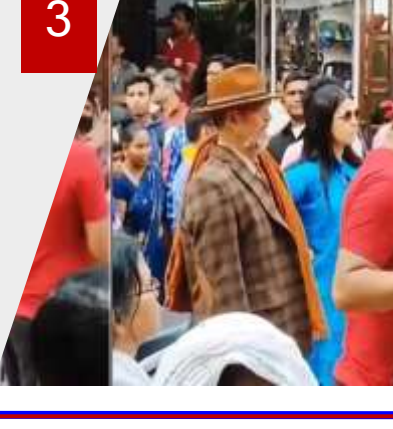

अतिथिसंकायसम्बद्धानां विरोधानां मध्ये सम्प्रति सर्वकारेण नीतिः स्थगिता

शिमलायां मॉलरोड़े अभवत् चलचित्रस्य छायाङ्कनम् नायकान् द्रष्टुं जनसमूहः समागतः

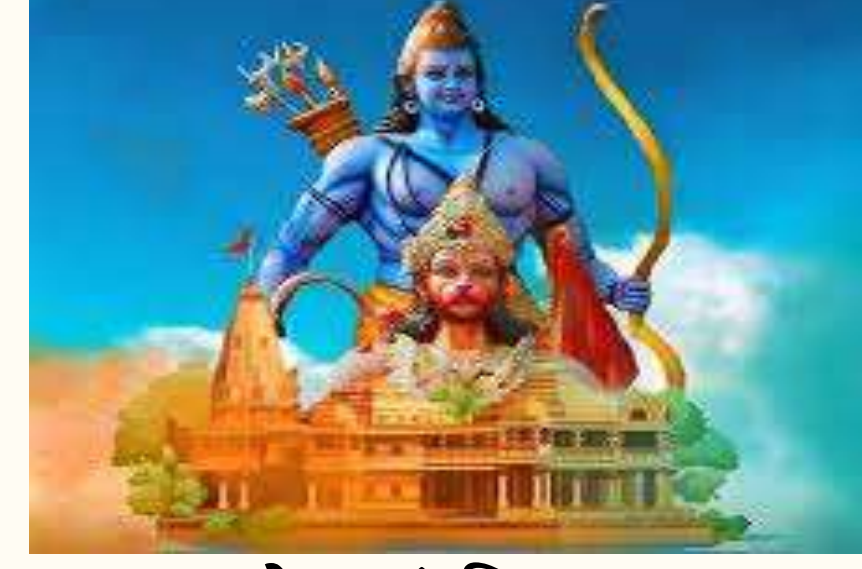

अक्षरधाम (गान्धिनगरम्) तु भारतस्य गुजरातराज्यस्य विशालतममन्दिरेषु अन्यतमः अस्ति।

अयोध्या

"आगमिष्यति रामः"

नूनमेव वयं मित्र! स्मः
सौभाग्यशालिनः
आगतो जीवने येषामयं
कालस्सुदुर्लभः॥१॥
पश्य कलौयुगे मित्र!
त्रेतायुगस्समागतः।
आगमिष्यति रामो नः
सर्वत्र श्रूयते ध्वनिः॥२॥
मार्गाः सुसज्जिताश्चात्र
प्रतिगृहं सुसज्जितम्।
आगमिष्यति रामो नः
सर्वत्र श्रूयते ध्वनिः॥३॥
काव्येऽधुना कवीनाञ्च
श्रीरामकीर्तिवर्णनम्।
आगमिष्यति रामो नः
सर्वत्र श्रूयते ध्वनिः॥४॥
दीपोत्सवस्य पर्वेदं
रामाभिनन्दनस्य च
आगमिष्यति रामो नः
सर्वत्र श्रूयते ध्वनिः॥५॥
चिरप्रतीक्षिता वेला
समागताऽधुना सखे
आगमिष्यति रामो नः
सर्वत्र श्रूयते ध्वनिः॥६॥
शिवकुमार शर्मा "शिवा"

श्रीराममन्दिरस्य प्राण-
प्रतिष्ठा-शुभावसराय
अयोध्यायां सर्वाः
सज्जताः अन्तिमे चरणे

अयोध्यायां 'रामलला-विराजमान'
इत्याख्यस्य प्राण- प्रतिष्ठा-
शुभावसराय सर्वाः सज्जताः अन्तिमे
चरणे वर्तते। अस्मिन् भव्य-
शुभावसरे सहस्राधिकाः भक्ताः
साक्षिणो भविष्यन्ति। सम्पूर्ण-
अयोध्यानगरं प्रभु-रामनाम्ना गीतैश्च
गुंजायमानमस्ति। अत्रावसरे
सोमवासरे सहस्राधिकाः भक्ताः
आविश्वं आगच्छन्ति दर्शनार्थम् अपि
च मोदकाः निर्मायन्ते, सुरक्षा
व्यवस्थापि सुदृढा जाता। महिला-
श्रद्धालूनां कृते महिला-आरक्षि-
बलमपि अस्ति।

आगामि- त्रिषु वर्षेषु भारत-देशः नक्सलवादमुक्तः भविष्यति- गृहमंत्री

केन्द्रिय गृहमन्त्रिणा अमित- शाहेनोक्तं यत्
आगामि- त्रिषु वर्षेषु देशः नक्सलवादमुक्तः
भविष्यति। असम- राज्यस्य तेजपुरे सशस्त्र-
सीमाबलस्य षष्ठीतमे स्थापनादिवसे तेनोक्तं यत्
प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदिनः नेतृत्वे अग्रिमेषु त्रिषु
वर्षेषु देशः नक्सलवादतः पूर्णरूपेण मुक्तो
भविष्यति। तेन देशे नक्सलवादस्य प्रभावः
न्यूनीकरणे केन्द्रीय- रिजर्व- आरक्षि- बलः
सीमा- सुरक्षा- बलाभ्यां सहैव, सशस्त्र- सीमा-
बलस्य चापि भूमिकायाः प्रशंसा कृता। शाहेनोक्तं
यत् सशस्त्र- सेना- बलेन न केवलं
अन्ताराष्ट्रिय- सीमा रक्ष्यते, अपितु देशस्य
सीमावर्तिनां क्षेत्राणां संस्कृति- न्यासयोः च
संरक्षणे अपि महत्वपूर्णा भूमिकां निर्वहति।
तेनोक्तं यत् सशस्त्र- सीमा- बलेन सीमा रक्ष्यता
अस्मिन् स्थानीय- जनानां सहभागित्वमपि
सुनिश्चितं कुर्वदस्ति। गृहमन्त्रिणा सीमावर्ति-
क्षेत्रेषु मादकपदार्थानां शस्त्राणां च अन्वेषणे
सशस्त्र- सेना- बलस्य सुरक्षाकर्मिणां भूमिकाम्
अपि प्रोत्साहितम्।

मोदी सर्वकारस्य प्रयासान् उल्लेखयता शाहेन
प्रतिपादितं यत् केन्द्रिय- सशस्त्र- बलेषु विगतेषु
नववर्षेषु प्रायः पादोन- द्विलक्षं यावत् सैनिकाः
नियोजिताः। तेनोक्तं यत् आपराधिक- न्याय-
प्रणाल्या सम्बन्धितेन नूतनविधिना शीघ्रं न्यायं
मेलिष्यति। गृहमन्त्रिणोक्तं यत् नवविधिनानुसारं
सम्प्रति कस्यापि जनस्य प्राथमिक्याः निवारणं
त्रयाणां वर्षाणाम् आभ्यन्तरेव भविष्यति। शाहेन
स्थापना- दिवसस्यावसरे एका प्रैष्य- चीटिका
प्रसारिता अनेकासां विभागीय- परियोजनानामपि
उद्घाटनं विहितम्।

भारतदेशः विश्वसनीय-
राष्ट्रैः सह व्यापाराय युक्तो
भवति- अश्विनी- वैष्णवः

हः स्विटजरलैण्ड- देशस्य दावोसगरे सम्पन्नस्य
विश्व- आर्थिक- मंचस्य वार्षिकोपवशने भारतेन
स्वस्य-क्षणस्य लाभः एकस्य विश्वासयुतस्य
राष्ट्रस्य अर्थव्यवस्थायाः रूपेण च अभिस्वीकृतः।
केन्द्रीय-मन्त्री अश्विनी- वैष्णवः भारतराष्ट्रं
विश्वासयुतं कथयन् समुदीरितवान् यत् भारतदेशः
विश्वसनीय-राष्ट्रैः सह व्यापाराय युक्तो भवति।

छत्तीसगढ़े एकस्मिन् संघर्षे
सुरक्षाबलैः त्रयः
नक्सलवादिनः व्यापादिताः

छत्तीसगढ़स्य जनजातीय- आधिक्ये बस्तर-
संभागे सुरक्षाबलैः सह जाते एकस्मिन् संघर्षे त्रयः
नक्सलवादिनः व्यापादिताः। सूत्रानुसारं ज्ञायते
यत् बीजापुर- जनपदस्य बासागुड़ा- क्षेत्रस्य वने
सुरक्षा- बलानां संयुक्तान्वेषणाभियाने अयं संघर्षः
संजातः। बीजापुरस्य आरक्षि- अधिक्षकः आंजनेय
वाष्णेयः पुष्टिकृतवान् यत् घटनेयं नेदराग्रामे
जाता।

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी
तमिलनाडौ तिरुचिरापल्ली-
नगरस्य श्रीरंगनाथ- स्वामि-
देवालये विशिष्ट-पूजार्चनां कृतवान्

तमिलनाडौ स्वीय- यात्रायाः द्वितीये दिवसे
प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी तिरुचिरापल्लीनगरस्य
श्रीरंगनाथ- स्वामि- देवालये विशिष्टतया पूजार्चनां
कृतवान्। अस्य विश्व- प्रसिद्ध- मन्दिरस्य अन्ते
अनेकाः विशिष्टताः वर्तन्ते। प्रधानमन्त्रिणे
देवालयेस्य पुरोहितैः पूर्णकुम्भ- सम्मानं प्रदत्तम्।
अत्रावसरे मोदिना रामायण- सत्संगे अथ च
कम्बार- अरंगम इत्यत्र ध्यानयोगः कृतः।
प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदिनः यात्राम् अवलम्ब्य
तिरुचिरापल्ल्यां सुदृढा- सुरक्षा- व्यवस्था विहिता।
प्रधानमन्त्रिणः स्वागतार्थं मार्गम् उभयतः
भारतीय- जनता- पार्टीति- दलस्य कार्यकर्तारः
बृहत्तमायां संख्यायाम् उपस्थिताः वर्तन्ते।

प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना
देशस्य सर्वेषु देवालयेषु
स्वच्छताभियानस्य प्रारम्भानन्तरं
माता- वैष्णोदेव्याः पवित्र- गुफा-
मन्दिरेऽपि स्वच्छताभियानं
प्रचाल्यते। एतत् स्वच्छताभियानं
भगवतः श्रीरामस्य अयोध्यायां
प्राण-प्रतिष्ठायाः शुभावसरं यावत्
प्रचलिष्यति। माता वैष्णो देवी-
श्राइन- मण्डलस्य मुख्य-
कार्यकारि- अधिकारिणा अंशुल-
गर्गेण कथितं यत् मन्दिरं परितः
स्वच्छताभियानमेतत् प्रचलति।

सुभाषितम्

आलस्यं हि मनुष्याणां
शरीरस्थो महान् रिपुः!
नास्त्युद्यमसमो बन्धुः
कृत्वा यं नावसीदति!!

भावार्थ- आलस्य ही मनुष्य के शरीर में
रहने वाला उसका सबसे बड़ा शत्रु है।
मनुष्य का सबसे बड़ा मित्र परिश्रम होता
है क्योंकि परिश्रम करने वाला कभी दुखी
नहीं रहता। हिमसंस्कृतवार्ताः, अमितशर्मा

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते
सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

विधानसमितिषु परिवर्तनम्- द्वयोः विधायकयोः मन्त्रित्वेन, एकस्य उपाध्यक्षत्वेन अभवत् निर्णयः

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। विधानसभायां समितिषु परिवर्तनं जातम् अस्ति यतः द्वौ विधायकौ मन्त्रित्वेन, एकः उपाध्यक्षत्वेन च अभवत्। येषु समितिषु मन्त्री राजेशधर्माणी, यादविन्द्रगोमा, विधानसभा उपाध्यक्षः विनयकुमारः च अध्यक्षः आसन्, तेषां नेतृत्वम् अधुना अन्येभ्यः विधायकानां कृते समर्पितं अस्ति। एतेषु चैतन्यशर्मा इदानीं अनुमानसमित्याः सदस्यः भविष्यति। सः अत्र विधानसभा उपाध्यक्षस्य विनयकुमारस्य स्थाने स्थास्यति। इन्द्रदत्तलखनपालः अधीनस्थविधानसमितेः अध्यक्षः इति नामाङ्कितः अस्ति। अधुना राजेन्द्र राणा लोकप्रशासनसमितेः अध्यक्षः भविष्यति, लोकेन्द्रकुमारः सदस्यत्वेन नामाङ्कितः अस्ति। मानवविकास समितौ भवानीसिंहपठानिया अध्यक्षः एवं कुलदीपराठौरः सदस्यः भविष्यतः। सामान्यविकाससमितौ चैतन्यशर्मणः स्थाने विधायक नंदलालः सदस्यः भविष्यति। उपाध्यक्षः विनयकुमारः विशेषाधिकारसमित्याः, कार्यपरामर्शसमिति एवं सदस्यसुविधासमित्याः सभापतिः भविष्यति। भवानी पठानिया मन्त्री यादविन्द्रगोमावर्यस्य स्थाने नियमसमित्याः सदस्या भविष्यति। रवि ठाकुरः मन्त्री राजेशधर्माणी इत्यस्य स्थाने ई-शासन- सामान्यप्रयोजनसमित्याः सदस्यत्वेन नामाङ्कितः अस्ति। कल्याणसमित्याः विषये निर्णयः अद्यापि न कृतः। अस्यां समित्यां मन्त्रिणां यादविन्द्रगोमा-मलेन्द्रराजनयोः स्थानानि रिक्तानि सन्ति। कल्याणसमित्याम् केवलं नव सदस्याः भविष्यन्ति।

लोक-उपक्रमसमितिः- राज्ये पवनचक्रे स्थापनस्य अनुशंसां करोति, धार्मिकपर्यटनविषये अपि परामर्शं दास्यति

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

हिमाचलस्य सार्वजनिकोपक्रमसमित्या दक्षिणभारतम् इव धार्मिकपर्यटनस्य प्रचारार्थं राज्यसर्वकाराय परामर्शं दातुं राज्ये पवनचक्रस्य स्थापनं च कर्तुं निर्णयः कृतः। हिमाचलप्रदेशस्य विधानसभायाः सार्वजनिकोपक्रमसमितेः अध्यक्षः राजेन्द्रराणा अवदत् यत् समितिः हिमाचलप्रदेशे अपि पवनचक्रस्थापनस्य सम्भावनायाः विषये सर्वकाराय अनुशंसां कर्तुं निश्चयं कृतवती। हिमाचलप्रदेश विधानसभायाः सार्वजनिक उपक्रमसमितेः अध्यक्षस्य राजेन्द्रराणा इत्यस्य नेतृत्वे शुक्रवासरे समितिसदस्याः भारतस्य पूर्वराष्ट्रपतेः, भारतरत्नस्य च डॉ. ए. पी. जे. अब्दुलकलामस्य तमिलनाडुप्रवासे रामेश्वरम् गत्वा कलामस्य पौत्रे च पौत्रः ए. पी. जे. एम. जे. शेखवर्येण सह अमिलन्। समितिस्य अध्यक्षः राजेन्द्रराणा हिमाचलीटोपीं धारयित्वा तस्य सम्मानं कृतवान्। हिमाचलप्रदेशविधानसभायाः नियमानाम् कार्यकरणस्य च विषये दशमसंस्करणस्य एकैकं प्रतिलिपिं च प्रदत्तवान्। एपीजे एम. जे. शेख सलीमः तस्य परिवारजनाः सार्वजनिक उपक्रमसमितेः अध्यक्षस्य सदस्यानां च हार्दिकं स्वागतं कृतवन्तः। समितिः हिमाचलस्य दर्शनार्थमपि आमन्त्रितवती, तत् सः हर्षेण स्वीकृतवान्।

अतिथिसंकायसम्बद्धानां विरोधानां मध्ये सम्प्रति सर्वकारेण नीतिः स्थगिता

शनिवासरे मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंह सुखुः

स्वयमेव उक्तवान् यत् अतिथिसंकायविषये जनानां दुर्बोधता वर्तते। किं भवति यत् यदि कस्यापि शिक्षणसंस्थायां शिक्षकः सप्ताहं यावत् अवकाशं गच्छति तर्हि तस्मिन् सप्ताहे बालकाः अध्ययनं कर्तुं न शक्नुवन्ति। तस्य सप्ताहः शून्यः भवति इति अर्थः। यदा मया ज्ञातं यत् हिमाचलः गुणवत्तापूर्णशिक्षायां १८तमं स्थानं प्राप्तवान् तदा अहं ज्ञातुं प्रयतितवान् यत् अस्य पृष्ठतः किं मुख्यं कारणम् अस्ति। अस्मिन् काले ज्ञातं यत् शिक्षकाः स्थानान्तरणं कुर्वन्ति तथा च तस्मिन् स्थाने नूतनस्य शिक्षकस्य आगमनाय दशदिनाधिकं समयः भवति। अधुना तेषां दशदिनानां कृते प्राचार्यस्य क्षेत्राधिकारिणः च गुणवत्तापूर्णशिक्षायाः अवध्यानुसारं अतिथिशिक्षकान् नियोक्तुं अधिकारः भवितुमर्हति। तस्मै प्रतिघण्टानुसारं वेतनं दातव्यं भविष्यति, परन्तु अतिथिसंकायस्य विषये जनानां दुर्बोधः अस्ति। अधुना सर्वकारेण तावत्पर्यन्तं नीतिः स्थगिता अस्ति। अस्मिन् विषये अन्यः कोऽपि निर्णयः शिक्षामन्त्रिणा सह वार्तालापं कृत्वा एव भविष्यति। JOA IT 817 इत्यस्य परिणामः कदा बहिः भविष्यति? मध्ये अटन्तस्य JOA IT कूटाङ्कः 817 इत्यस्य परिणामविषये मुख्यमन्त्री अवदत् यत् सर्वकारः गम्भीरतापूर्वकं विचारयति। सः उक्तवान् यत् JOA IT अभ्यर्थिनः मां मिलितुं आगताः, परिणामः किमर्थं न घोषितः इति पृष्ठवान्, ततः अहं तान् अवदम् यत् वयं सर्वोच्चन्यायालये विजयं प्राप्तवन्तः। इदानीं मन्त्रिमण्डले अस्मिन् विषये चर्चा भविष्यति, तदनन्तरं परिणामः घोषितः भविष्यति, परन्तु मन्त्रिमण्डले चर्चा कर्तुं पूर्वं न्यायिकपक्षेषु विचारः भविष्यति।

ऊना-काङ्गड़ा शीततरङ्गेण कम्पितौ। चतुर्षु नगरेषु तापमानं शून्यात् अधः

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला।

खलु वातावरणे परिवर्तनं न जातम् तथापि राज्यस्य द्वौ जनपदौ शीततरङ्गेण कम्पितौ। ऊना-काङ्गड़ा-जनपदयोः शीततरङ्गस्य प्रकोपस्य विषये ऋतुविज्ञानविभागेन व उक्तम्। एतयोः जनपदयोः गत २४ होराभ्यः शीततरङ्गः प्रचलति। एतदतिरिक्तं लाहौल-स्पीति-छनपदस्य कुकुसमेरीक्षेत्रे हिमशीतता वर्तते। अत्र तापमानं १२.४ डिग्री सेल्सियसपर्यन्तं न्यूनीकृतम् अस्ति। मार्गे जलस्य कटनस्य स्थितिः अस्ति। एतेन सह गृहेभ्यः जलं प्रदातुं नलिका अपि रूढा भवितुं आरब्धा अस्ति। ऋतुविभागेन आगामिषु ४८ होरासु षट् जनपदेषु निहारसचेतना प्रसारिता अस्ति। एतेषु ऊना-हमीरपुर-बिलासपुर- नालागढ-बद्दी- अर्की- कुनिहारनगरेषु अपि च सिरमौरजनपदस्य नाहन-पौटा-साहब-नगराभ्यां सह नीहार-संभावना प्रकटिता अस्ति। राज्यस्य चतुर्षु नगरेषु तापमानं शून्याङ्कत् अधः स्खलितम् अस्ति। तस्य न्यूनता निरन्तरं भवति। कुकुसमेरी-नगरस्य तापमानं न्यून- १२.४ डिग्री, समधोक्षेत्रे षट् डिग्री सेल्सियस, कल्पायां न्यूनतमं २.८ डिग्री, मनालीनगरे न्यूनतमं ०.७ डिग्री सेल्सियसम् अस्ति। शिमला-धर्मशालानगरयोः रात्रौ तापमाने किञ्चित् समता अभवत्।

शिमलायाः १६ मीलदूरे बहुभूमिकभवनं पतितम्, समीपस्थं महाविद्यालयभवनं अपि संकटग्रस्तम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। राजधानी शिमलानगरस्य समीपे षोडशमीलपर्यन्तं मध्याह्न १२ वादने बहुभूमिकभवनं पतितम्। कतिपयेषु निमेषेषु एव सम्पूर्णं चतुर्स्तीर्यं भवनं पतितम्। राष्ट्रियराजमार्गे पर्वतपार्श्वे निर्मितस्य अस्य भवनस्य पतनस्य कारणात् कोटि- कोटिव्ययेन निर्मितं धामीमहाविद्यालयभवनम् अपि संकटग्रस्तम् अस्ति। संकटं दृष्ट्वा भवनं पूर्वमेव निष्कासितम्। अस्य कारणेन प्राणहानिः न अभवत्। भवनस्य पतनस्य समये राजमार्गे यातायातस्य अपि स्थगनम् आसीत्। घटनायाः सूचनां प्राप्य लोकनिर्माणमन्त्री विक्रमादित्यसिंहः अपि तत्स्थानं प्राप्नोत्।

मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखुः- पर्यावरणसंवेदनशील- क्षेत्रस्य निर्माणविषये सर्वकारः जनैः सह अस्ति

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखुः शुक्रवासरे काङ्गड़ामण्डलस्य परागपुरस्य नक्कीग्रामे 'सर्वकारः ग्रामस्य द्वारे' कार्यक्रमे उक्तवान् यत् पौगजलबन्धसमीपस्थ क्षेत्रं पर्यावरणसंवेदनशीलक्षेत्रं कर्तुं राज्यसर्वकारः जनैः सह तिष्ठति। सः अवदत् यत् पौगजलबन्धक्षेत्रे पर्यटनक्रियाकलापानाम् प्रचारार्थं प्रयत्नाः क्रियन्ते। आगामिसमये शतकोटिरूप्यकाणां योजनाः आरभ्यन्ते। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् अद्य प्रत्येकं हिमाचलीयाः एकलक्षरूप्यकाधिकं ऋणं वर्तते। क्षीणतां गच्छन्ती अर्थव्यवस्था पूर्वभाजपासर्वकारात् उत्तराधिकाररूपेण प्राप्ता, यस्य राज्यसर्वकारः पुनः मार्गे आनेतुं बहु प्रयतते। एकस्मिन् वर्षे वयं राज्यस्य अर्थव्यवस्थां २० प्रतिशतं यावत् पुनः मार्गं प्राप्तुं समर्थाः अभवम्। राज्यसर्वकारेण दुग्धस्य क्रयमूल्यं एकवारं ६ रूप्यकाणि वर्धितम् अस्ति, भविष्ये अपि तस्य वृद्धिः भविष्यति। काङ्गड़ामण्डलस्य ढगवारे २५० कोटिरूप्यकाणां दुग्धप्रसंस्करणसंस्थानं स्थाप्यते। एतावता १२०० युवानः ई-टैक्सी-अनुज्ञापत्रार्थम् आवेदनं कृतवन्तः। सुखुः उक्तवान् यत् पूर्वभाजपासर्वकारेण शिक्षाक्षेत्रस्य उपेक्षा कृता, यस्य कारणेन शिक्षायाः स्तरः न्यूनः अभवत्। अद्य पञ्चमश्रेण्याः छात्रः द्वितीयवर्गस्य पुस्तकमपि पठितुं न शक्नोति। अत एव शिक्षासुधारार्थं सर्वकारः दृढपदानि गृह्णाति। अग्रिमशैक्षणिकसत्रात् सर्वकारीयविद्यालयेषु प्रथमकक्षातः आङ्ग्लमाध्यमेन शिक्षा पाठिता भविष्यति तथा च समूहनिर्माणं कृत्वा संसाधनानाम् उत्तमः उपयोगः भविष्यति। विधवाबालानां शिक्षायाः व्ययः अपि राज्यसर्वकारः वहति, अस्य योजना च बजटे अन्तिमरूपेण निर्धारिता भविष्यति।

शिमलायां मॉलरोडे अभवत् चलचित्रस्य छायाङ्कनम् नायकान् द्रष्टुं जनसमूहः समागतः

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। हिमाचलप्रदेशस्य राजधानी शिमलानगरस्य मॉलरोडे शुक्रवासरे बॉलीवुड-चलचित्रस्य छायाङ्कनम् अभवत्। सीटीओ-चतुष्पथः समीपे एकः स्तम्भः स्थापितः, आइसक्रीमक्रयणस्य दृश्यानि च गृहीतानि। अभिनेता नानापाटेकरः तस्मिन् अभिनयम् अकरोत्। नानापाटेकरं दर्शनार्थं जनानां विशालः समूहः समागतः। कठिनसुरक्षायाः मध्यं गोलीकाण्डं कृतम्। इत्थं नाना पाटेकरः गोलीकाण्डात् विरामं गृहीत्वा पुलिसाधीक्षकस्य कार्यालयं गत्वा एसपी संजीवगान्धिना अपि मिलितवान्। अपराह्णे विस्तृतक्षेत्रे चलचित्रस्य दृश्यानि गृहीतानि। अस्मिन् काले अभिनेतारः उत्कर्षशर्मा, राजपाल यादवः च अभिनयम् अकरोत्।

शनिवासरे गेयटी-रङ्गमण्डपे अभवत् छायाङ्कनम्, अद्य मशोबरायां गमिष्यन्ति नायकाः

बहल प्रोडक्शन इत्यस्य प्रबन्धकः विकासबहल इत्यनेन उक्तं यत् शनिवासरे गेयटीथिएटर, मॉल रोड इत्येतयोः समीपे चित्रांकनम् अभवत्। रविवारात् माशोबरायां ततः फागुक्षेत्रे छायाङ्कनम् आरभ्यते। शिमलायाः उपत्यकासु २२ फेब्रुवरीपर्यन्तं भविष्यति। गोलीकाण्डस्य कृते सर्वकारस्य समर्थनं प्राप्यते। चलचित्रस्य चित्रांकननीतिः हिमाचले पर्यटनव्यापाराय गतिं दास्यति। सर्वकारस्य निर्णयेन चलचित्र-एककानां चित्रांकनाय सुलभम् अनुमोदनं प्राप्यति, अधिकानां चलचित्राणां च छायाङ्कनं भविष्यति। भारतात् विदेशेभ्यः च पर्यटकाः चलच्चित्रेषु शिमलानगरस्य सुन्दर- उपत्यकाः दृष्ट्वा अत्र आगमिष्यन्ति।

गणतन्त्रदिवसमभिलक्ष्य अखिलभारतीय- संस्कृतमैथिलीभोजपुरी- कविसम्मेलनम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- नवदेहली 20 जनवरी । शनिवासरे दिल्ली संस्कृताकादमी मैथिली-भोजपुरी अकादमी च दिल्लीयां विष्णु-दिगम्बर-मार्गस्थिते हिन्दीभवने गणतन्त्रदिवसमभिलक्ष्य अखिलभारतीय- संस्कृत- मैथिली-भोजपुरी-कवि-सम्मेलनस्य आयोजनम् विहितवत्यौ।

भाषात्रिवेण्याः कविसम्मेलनेऽस्मिन् सर्वादौ राष्ट्रदेवस्य समर्चनापूर्वकं राष्ट्रगानं अभूत्, ततश्च आगतैः कविभिः अतिथिभिः च "तमसो मा ज्योतिर्गमय" इति परम्पराम् अनुसृत्य दीपप्रज्वालनं कृतम्, दीपप्रज्वालनसमये हनुमत् संस्कृतमहाविद्यालयस्य छात्रैः वैदिकं मङ्गलाचरणम् आचरितम्। ततश्च अतिथीनां कवीनां च ऊर्णावस्त्रप्रदानेन स्वागतक्रमः सम्पन्नोऽभूत्। तदनु अकादम्याः सचिवेन डॉ. अरुणकुमारझावर्येण समेषां समागतानाम् अतिथीनां कवीनां श्रोतृजनानां च वाचिकं स्वागतम् अभिनन्दनं च सम्पादितम्। ततश्च एतस्मिन् अखिलभारतीय-त्रिभाषाकविसम्मेलने कवीनां काव्यपाठः समारब्धः। संस्कृतकविषु संस्कृतमूर्धन्यमनीषी, केन्द्रीय- संस्कृत-विश्वविद्यालयस्य वरिष्ठः आचार्यः प्रो. बनमाली बिश्वालः, संस्कृत- साहित्यसर्जकेषु अग्रगण्यः, अप्रतिमः काव्यतकोविदश्च जे. एन. यू. विश्वविद्यालयस्य संस्कृताध्यायन-केन्द्रस्य वरिष्ठः आचार्यः प्रो. उपेन्द्ररावः, आत्माराममहाविद्यालये सहायकाचार्यत्वेन कार्यपरः डॉ. सर्वेशः मिश्रः, डॉ. युवराजभट्टराई च उपस्थिताः आसन्। ध्येयम् अस्ति यत् समवाप्तसाहित्य- अकादमी- युवपुरस्कारः राष्ट्रिय- संस्कृतकाव्यफलके निजसुमधुर-गेयकाव्यलेखने प्रसिद्धः नैकेषाम् अखिलभारतीय- कविसम्मेलनानां विशेषतश्च संस्कृत- कविसम्मेलनानां शोभाभूतः, संस्कृतमातुः सुपुत्रः सत्कविश्च डॉ. युवराजभट्टराई यो हि संस्कृतश्रोतृजनानां हृदयेषु निज काव्यबलेन शासनम् करोति, तेन अस्य संस्कृत-मैथिली-भोजपुरी-कवि सम्मेलनस्य सञ्चालनदायित्वमपि सम्यक्तया समभालयत्। ग्रामे लालितः पालितोऽसौ ग्रामीण-परिवेशेन सुतरां प्रभावितो वर्तते। विख्यातस्य अस्य कवेः काव्यसृजनेषु अपि तदेव आधिक्येन अनुभूयते यदमुना ग्राम्यजनजीवने ग्राम्यपरम्परासु ग्राम्यपरिवेशे च विलोकितम् अनुभूतञ्च।

विद्यालयानां पिधाने क्रुद्धः के के पाठक! जिलापदाधिकारिणः आदेशः अनुचितः, केवलं विद्यालयेषु एव शीततरङ्गः पतति वा?

हिमसंस्कृतवार्ता:- कुणाल कौशिकः, मोतिहारी

कार्यभारं स्वीकृत्य एव शिक्षाविभागस्य अपरमुख्यसचिवः के. के. पाठकः कठोरभावं स्वीकृतवान्। अस्मिन् समये जिलादण्डाधिकारिभ्यः कठोरनिर्देशाः दत्ताः सन्ति। विद्यालयानां पिधानस्य आदेशं तत्क्षणमेव निवृत्तं कर्तुम् अपि आह। के के पाठकः अद्य सर्वेषां विभागानाम् आयुक्तानां कृते पत्रं लिखितवान्। यस्मिन् उक्तं यत् भवतः न्यायक्षेत्रे यत्र यत्र शीतलतरङ्गं दृष्ट्वा विद्यालयान् पिधातुम् आदेशः निर्गतः, तत् निवृत्तं कुर्वन्तु। यावत् सर्वकारीय-विद्यालयानाम् विषयः अस्ति, तस्य अवधिः प्रातः ९:०० वादनतः सायं ५:०० वादनपर्यन्तं भवति। अस्य समयस्य परिवर्तनस्य विषये किमपि आदेशं निर्गन्तुं पूर्वं शिक्षाविभागस्य पूर्वानुमोदनम् आवश्यकम् अस्ति। केवलं यतोहि विद्यालयान् पिधातुं परम्परां स्थगयन्तु। शीततरङ्गाः केवलं विद्यालयेषु एव पतन्ति?

के के पाठकः उक्तवान् यत् सर्वेषां विभागानां आयुक्तैः मण्डलाधिकारिभ्यः परामर्शः दातव्यः यत् यदा शिशिरस्य वा शीततरङ्गस्य वा कारणेन कोऽपि आदेशः निर्गतः भवति, तदा सः सम्पूर्णे मण्डले समानरूपेण प्रयोज्यः भवेत्। एतादृशम् आदेशं निर्गत्य एकरूपतां च मनसि धारयन्तु। सर्वेषां विभागानाम् आयुक्तानां कृते लिखिते पत्रे के. के. पाठकः उक्तवान् यत् जिलादण्डाधिकारी धारा-१४४ इत्यस्य आदेशं पारितवान्। तस्मिन् केवलं विद्यालयाः एव पिधिताः अभवन्, अन्येषां संस्थानां उल्लेखः न कृतः। यथा प्रशिक्षणसंस्थाः, सिनेमाभवनानि, आपणानि, वाणिज्यिकसंस्थाः, तेषां क्रियाकलापाः वा समयकालः वा न नियन्त्रितः। एतादृशे सति जिलाप्रशासनं पृच्छन्तु यत् एषा कीदृशी शीततरङ्गः केवलं विद्यालयेषु पतति? प्रशिक्षणसंस्थासु न पतन्तु। यत्र अस्माकं स्वविद्यालयेभ्यः बालकाः एतेषु प्रशिक्षणसंस्थासु अध्ययनार्थं गच्छन्ति। संभागीय- आयुक्तः विद्यालयं पिधातुम् आदेशं निवृत्तं कुर्यात्। के के पाठकः उक्तवान् यत् अनेकेषां मण्डलानां जिलादण्डाधिकारिणां निर्गतः एषः आदेशः गम्भीरः कानूनी च विषयः अस्ति। यतः अस्य अन्तर्गतं वयं आपराधिकप्रक्रियासंहितायां धारा १४४ आह्वयामः।

अपराधिनः मादकद्रव्यव्यापारिणं गोलिकाभिः मारितवन्तः, सः चिकित्सालयात् पूर्वमेव मृतः, पुलिसदलेन कार्यप्रक्रिया कृता

हिमसंस्कृतवार्ता:- कुणाल कौशिकः, मोतिहारी

निर्भिकाः अपराधिनः प्राथमिकविद्यालयस्य शिक्षकं सह औषधव्यापारिणः गोलिकाभिः पलायिताः। सः व्यापारी शीघ्रं चिकित्सालयात् आस्पतेः नीतः आसीत् यदा सः मार्गे एव मृतः। परिवारः प्राथमिकस्वास्थ्यकेन्द्रं रामनगरं प्राप्तवान् यत्र वैद्यः तं मृतं घोषितवान्। रामनगरपुलिसः शवस्य पोस्टमार्टमार्थं प्रेषयितुं व्यस्तः आसीत्। मृतयुवकस्य परिचयः लालबाबूसिंहः सुपुत्र स्व. सरयुगसिंहग्रामस्य नाम लच्छनौत इति अभवत्। मृतः लालबाबूसिंहः लच्छनौतायां औषधस्य आपणं चालयति स्म। औषधालये अज्ञाताः अपराधिनः गोलिकाभिः मारितवन्तः। रामनगरस्य "सबइंस्पेक्टर" शत्रुघ्न यादवः रामशरण प्रसादः स्थानं प्राप्य विधिप्रक्रियां कृत्वा शवं पोस्टमार्टमार्थं प्रेषितम्। घटनानन्तरं कुटुम्बे अराजकता वर्तते।

राममन्दिरस्य रक्तरञ्जितः इतिहासः

राममन्दिरस्य विषयः तावत् विशालः नास्ति, यतः अस्मिन् भारते बहुषु स्थानेषु राममन्दिराणि सन्ति। पुराणानि नवीनानि अपि। परन्तु श्रीक्षेत्र अयोध्यायां राममन्दिरम् इति यदा वदन्ति तदा इव भवति यत् हृदयं छिन्नः भवति इति भावः। तर्हि केवलं आस्था- विषयः एव किम्? अतः सर्वथा न, यतः यदि विषयः केवलम् आस्थाविषयः अस्ति तर्हि अस्मिन् राष्ट्रे शतशः एकडभूमौ विशालं मन्दिरं निर्मितं स्यात्।

भगवान् रामचन्द्रस्य जन्मः अयोध्यायां अभवत् वस्तुतः तस्य अग्रिमाः पीढयः अत्रैव वर्धिताः। तस्य भव्यं मन्दिरम् अस्मिन् पवित्रे क्षेत्रे एव भवेत्। कदाचित् एतत् सर्वेषां हिन्दूनां रुचिः भवितुम् अर्हति। परन्तु किं वास्तवमेव एषः विषयः केवलं रुचिं यावत् सीमितः अस्ति? सः तत् स्थापितवान् वा? अतः अहं वदामि न! एषः विषयः केवलं विश्वासे एव सीमितः न भवितुम् अर्हति। हिन्दवः सर्वत्र ईश्वरः इति मन्यन्ते। परन्तु केवलम् अयोध्यायाः कृते एव विश्वासः किमर्थम्? अद्य अस्मिन् विषये प्रकाशं प्रसारयितुं प्रयतते।

अद्य यदि हिन्दवः राममन्दिरस्य विषये चिन्तयन्ति तर्हि १९९२ तः बाबरीसंरचनायाः पतनम् इति अर्थः परन्तु १९९२ तः एव एषः संघर्षः आसीत् वा? न शतशः वर्षाणाम् एषः युद्धः, लक्षशः रामभक्तानाम् बलिदानम्। साक्षात्कृता एषा मूर्तिः कति रक्ताभलेशान् पदाभिमुखीभवति। तस्य एतत् विवरणम्। अयं लेखः तेभ्यः हिन्दूभ्यः अधिकं सूचयिष्यति ये इतिहासं न स्मरन्ति। तदा प्रश्नः उद्भवति यत् एतत् राममन्दिरं किमर्थम् अस्ति। एतत् न केवलम् आस्थायाः अपि तु विस्मृतानां हिन्दूनाम् आत्मसम्मानस्य स्थानं भवेत्। एषः निद्रालुः समाजः उत्थापितः पूर्णं कर्तुं सज्जः च भवेत् केचन आह्वानानि। कति बलिदानं कृतवन्तः इति सफलताकथा एषा एव।

धर्मानुसारं हिन्दूनाम् आराध्यदेवस्य भगवतः रामचन्द्रस्य पुत्रः कुशः सरयुनद्याः तटे एतादृशं भव्यं राममन्दिरं निर्मितवान्।

"अयोध्या मथुरा माया काशी कांची अवन्तिका।

पुरी द्वारकावती चैव सप्तैता मोक्षदायिका।"

एवं हिन्दूनां सप्त- आस्थाकेन्द्रेषु अयोध्यानगरं प्रथमं पूजास्थानम् अस्ति। बाबरः एकमात्रः इस्लामिकः आक्रमणकारी नासीत् यः अयोध्यायां भगवान् श्रीराममन्दिरस्य विनाशं कर्तुं आगतः। ततः पूर्वमपि अनेकेषां कट्टर इस्लामवादिनः अस्य मन्दिरस्य विषये कुटिलदृष्टिकोणं कृतवन्तः। प्रथमः प्रयासः महमूदशाहेन १४४० तमे वर्षे कृतः परन्तु सः यशः न प्राप्तवान् तदनन्तरं रामजन्मभूमिरक्षणार्थं कालक्रमेण प्रायः ७६ वारं महान् युद्धः अभवन्.. लक्षशः जनाः, सन्तमहन्ताः, शतशः सम्राटाः च स्वप्राणानां बलिदानं कृतवन्तः। अद्य एषः सजीव- इतिहासं प्रस्तौतुं प्रयत्नः।

क्रमशः.....

संकलितम्, अनुदितं च- सुधा साठ्ये मुंबई।

अक्षरधाम, गान्धिनगरम्

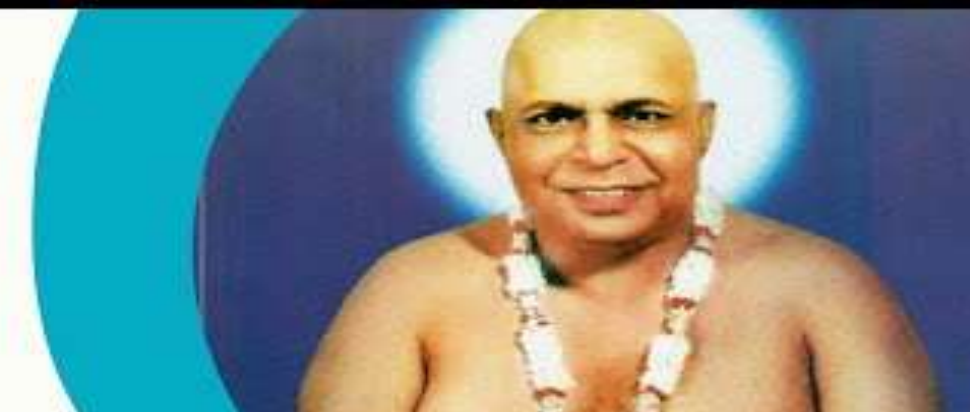
अक्षरधाम (गान्धिनगरम्) तु भारतस्य गुजरातराज्यस्य विशालतममन्दिरेषु अन्यतमः अस्ति। गान्धिनगरं गुजरातराज्यस्य राजधानी अस्ति। साबरमतीनदीतीरे स्थितम् एतत् नगरं नवीनतया निर्मितमस्ति। अनन्तरम् अत्रैव राज्यकार्याणि प्रचलन्ति। महात्मा गान्धेः स्मरणार्थं नगरस्य नाम गान्धिनगरम् इति अस्ति। 'अक्षरधाम'नामके स्थले स्वामिनारायणदेवालयः निर्मितः अस्ति। स्वामिनारायणसंस्थानस्य प्रमुखैः स्वामिमहाराजैः देवालयस्य रचना कारिता अस्ति।

निर्माणम्

देवालयस्य निर्माणकार्याय १०० कुशल शिल्पिनः कार्यं कृतवन्तः। ६००० टन् मित्वा रक्तशिला उपयुक्ता। भारतीय शिल्पशास्त्रानुसारं स्थपतयः सुन्दरतया निर्मितवन्तः सन्ति। अस्य विस्तारः १०,०४,३४९ चतुरस्रपादमितः। अत्र ९३ स्तम्भाः ४० वातायनानि च सन्ति। नरनारायणाः अत्र आराध्याः सन्ति। सप्तपादमितैः स्वर्णपत्रैः नरनारायणौ आवृतौ

स्तः। अत्र त्रयः मण्डपाः सन्ति। हरिमण्डपः प्रसादमण्डपः विभूतिमण्डपश्चेति। हरिमण्डपे ५०० परमहंसाः सन्ति। अत्र वस्तुसङ्ग्रहालये स्वामिनारायणवर्येण गुरवे लिखितानि पत्राणि, गुरोः गृहस्य प्रतिरूपं, प्राचीनवृक्षस्य भागाः, गुरुणा उपयुक्तानि ऊर्णवस्त्राणि इत्यादिकं स्थापितवन्तः सन्ति। देवालयस्योपरि सुन्दरतया १४८ गजाः उत्कीर्णाः सन्ति। ऋषिमुनीनामाचार्यणां च प्रतिमाः स्थापिताः सन्ति। अत्र सहजानन्दवनम् इति किञ्चन स्थानं शिलावनैः, जलपातैः सङ्गीतोत्सभिः युक्तम् अस्ति। अस्य विस्तारः ६ हेक्टरमितः अस्ति। एतत् स्थलं प्रपञ्चस्य अष्टमम् अदभुतम् इति च कथयन्ति। अक्षरधाम इदानीं गिन्नीस् विश्वपुस्तकेऽपि अधिकृततया प्रविष्टम् अस्ति। स्वामिनारायणसंस्था द्वारा पञ्चखण्डेषु ७१३ सङ्ख्याकाः देवालयाः कृताः सन्ति। हिन्दुधार्मिकविधिप्रकारमेव अत्रत्यानि आचरणानि प्रचलन्ति। प्रतिवर्षं २० लक्ष्याधिकजनाः अक्षरधाम देवालयसङ्कीर्णं पश्यन्ति। दिल्लीनगरेऽपि 'अक्षरधाम' भव्यतया निर्मितम् अस्ति।

**परम पूजनीय
स्वामी श्री
अखंडानन्द सरस्वती
जी महाराज !!**

स्वामी अखण्डानन्द सरस्वती

स्वामी अखण्डानन्द सरस्वती (महाराजश्री इति अनुयायिभिः आहूयते) (१९११-१९८७) कश्चन महान् पण्डितः आसीत्। शास्त्रवेदान्तादिषु विषयेषु सः बहु ज्ञातवान् आसीत्। भागवतपुराणविषये समीचीनप्रवचनं तेन क्रियते स्म। सः १९११ तमे वर्षे जुलैमासस्य २५ तमे दिनाङ्के वाराणसिमण्डलस्य महारैग्रामे जातः। तस्य पितामहः एतं प्राप्तुं वृन्दावनस्य भगवन्तं श्रीशन्तनुबेहारीं प्रार्थितवान् आसीत्। श्रावणमासे अमावास्यायां ब्राह्मणकुले अयं जातः। भगवतः शन्तनुबिहारेः अनुग्रहेण जातः इत्यतः शन्तनु बेहारी इत्येव नामकरणं कृतवन्तः।

अध्यात्मासक्तिः

श्रीगीतरसरत्नाकरनामके पुस्तके उल्लिखितमस्ति यत् अखण्डानन्दस्य जन्मनः अवसरे प्रसिद्धाः ज्योतिषिकाः अवदन् यत्

अयं बालकः नवदशवर्षाणिमात्रं जीवति इति। मरणभयात् एव अखण्डानन्दः अध्यात्ममार्गम् आश्रितवान्। अस्मद्पूर्वजैः ऋषिभिः ज्ञातम् आसीत् यत् निश्चितात् मरणात् कश्चित् रक्षितुं न शक्यः चेत् ज्ञानं प्रदाय सः मरणभयात् मोचनीयः इति। अखण्डानन्दस्य जीवने तदेव अभवत्। ब्रह्मानुभवप्राप्तितः सः मरणभयात् शाश्वतरूपेण मुक्तः जातः। अयं दशवर्षीयः यदा आसीत् तदा तस्य पितामहः मूलभागवतं पठितुं प्रेरितवान्। ततः आरभ्य भागवतं तस्य विश्वासयोग्यः सहवर्ती जातम्।

साहित्यकृषिः

संन्यासस्वीकरणतः पूर्वं १९३४ तः १९४२ तमवर्षपर्यन्तं अयं गीताप्रेस्तः प्रकाशमानायाः 'कल्याण'पत्रिकायाः सम्पादकमण्डल्याः सदस्यः आसीत्। सः भागवतपुराणस्य अनुवादं हिन्दीभाषया अकरोत्। सः अनुवादः गीताप्रेस्-द्वारा प्रकाशितः। तेन १८० पुस्तकानि लिखितानि - भगवद्गीता, रामचरितमानस, उपनिषत् इत्यादीनां विषये।

संन्यासाश्रमस्वीकरणम्

युवकः अयं कदाचित् प्रसिद्धं ब्रह्मचारीप्रभुदत्तं द्रष्टुं गतवान्। तत्र उदियबाबाजिमहाराजः अमिलत्। तेन सह वेदान्तविषये चर्चाम् अकरोत्। अद्वैतविषये तदीयां श्रद्धां निर्मलचित्तं दृष्ट्वा ततः नितराम् आकृष्टः अभवत् अयम्। उदियबाबाजि एतं नितरां प्रीत्या अपश्यत्। तस्य प्रेरणातः एव युवकः संन्यासस्वीकरणे मनः अकरोत्। ज्योतिषीठाधीश्वरः शङ्कराचार्यः स्वामी श्री ब्रह्मानन्दजी

सरस्वतीवर्यः एतस्मै संन्यासदीक्षाम् अयच्छत्। ततः पण्डित शन्तनुबिहारीद्विवेदी स्वामी अखण्डानन्दसरस्वती जातः। बाल्यतः अध्यात्मे आसक्तः अखण्डानन्दः बहुभिः महापुरुषैः अमिलत् - उदियाबाबा, हरिबाबा, आनन्दमायि मा। १९६० तमे वर्षे सः 'भारतसाधुसमाजस्य' अध्यक्षत्वेन चितः जातः। अयं भारतीयविद्याभवनस्य गौरवसदस्य आसीत्। एतादृशः अक्सरः दलैलामा, मदर् तेरेसा, प्रिन्स् चार्ल्स्, भारतस्य राष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री इत्यादिभिः एव प्राप्यते। मुम्बयी-भारतीयविद्याभवने, प्रेमपुरि अध्यात्ममन्दिरे, बिल्गाभवने, बिल्गामन्दिरे, जे के मन्दिरे च सः प्रवचनाय आहूयते स्म।

आनन्दवृन्दावनाश्रमः

भारतस्य उत्तरप्रदेशे मथुरामण्डले वृन्दावने अयम् आश्रमः विद्यते। अयम् आश्रमः अखण्डानन्दवर्येण संस्थापितम्। अत्र कर्म-भक्ति-ज्ञानयोगानां सम्मिलनमस्ति इत्यतः तीर्थराजप्रयागसदृशः मन्यते। अत्र सत्सङ्गः, देवपूजा, गोसेवा, छात्रेभ्यः वेदपाठनम्, इत्यादीनि कार्याणि प्रचलन्ति। आश्रमेण विद्यालयः, वैद्यकीयसेवा च प्रचाल्यते। स्वामी ओङ्कारानन्द सरस्वती महाराजः १९८७ तः २००८ पर्यन्तम् आनन्दवृन्दावनाश्रमस्य मार्गदर्शनम् अकरोत्। अद्यत्वे स्वामी सच्चिदानन्दवर्यः मार्गदर्शनं कुर्वन् अस्ति। १९८७ तमे वर्षे नवम्बर्मासस्य १९ दिनाङ्के तन्नाम मार्गशीर्षकृष्णत्रयोदश्याम् अखण्डानन्दसरस्वती भगवति लीनः जातः।